

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 570/2016 rd

Svar på skriftligt spørgsmål om utveckling av undervisningen i samiska utanför sameområdet

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spørgsmål SS 570/2016 rd undertecknat av riksdagsledamot Katri Kulmuni /cent:

Hur har det åtgärdsprogram statsrådet godkände 2014 för att stimulera det samiska språket förverkligats hittills och

vad ämnar regeringen göra för att främja att fjärrundervisning i samiska språket ska ordnas för samiska barn och unga som bor utanför sameområdet?

Som svar på detta spørgsmål anför jag följande:

Vid sitt allmänna sammanträde den 3 juli 2014 fattade statsrådet beslut om ett åtgärdsprogram för att stimulera det samiska språket som ett principbeslut. Stimulansprogrammet för det samiska språket gäller alla de tre samiska språk som talas i Finland: nord-, enare- och skoltsamiska. Principbeslutet omfattar utöver de allmänna delarna 21 uttryckliga åtgärder för att stimulera det samiska språket.

I principbeslutet ansåg regeringen att alla ovan nämnda språk är hotade. Med åtgärderna som ingår i principbeslutet strävar regeringen efter att skydda Finlands urfolks språk och kultur samt främja deras ställning på det sätt som förpliktelserna som gäller minoritetsskydd i finsk nationell lagstiftning och internationella fördrag kräver.

När statsrådet behandlade en fortsättning på regeringens strategier på statsrådsnivå, beslöt statsrådet den 30 december 2015 att stimulansprogrammet för det samiska språket skulle fortsätta. Undervisnings- och kulturministeriet och den förvaltning som lyder under det, såsom Utbildningsstyrelsen, ansvarar för merparten av åtgärderna i programmet. Justitieministeriet är ett annat viktigt ministerium när det gäller förverkligandet av åtgärderna och de språkliga rättigheter.

En del av de åtgärder som ingår i stimulansprogrammet har kunnat genomföras bra. Till exempel har målsättningarna att trygga finansieringen av språkboversamheten uppnåtts i förhållande till behovet och anslagen för framställning av undervisningsmaterial på samiska har ökat. Förutom på samernas hembygdsområde har samiska språkbon etablerats i Helsingfors, Rovaniemi och Uleåborg.

Utbildningsstyrelsen har fastställt nya grunder för planen för småbarnspedagogik, som kommer att införas på lokalnivå i augusti 2017. I grunderna behandlas även förverkligandet av småbarnspedagogik på samiska. Utbildningsstyrelsen bedömer vilket stödmaterial och vilken ut-

Svar på skriftligt spørgsmål SSS 570/2016 rd

veckling som behövs för att implementera grunderna och om grunderna ska översättas till exempel till samiska.

Undervisnings- och kulturministeriet och NTM som finansierande myndighet har som en del av ESF:s verksamhetslinje "Öppna inlärningsmiljöer och aktivt medborgarskap" understött projektet Sápmi miehtá vid sameområdets utbildningscentral. Projektet har åren 2011–2014 haft en sammanlagd budget på 533 365 euro. I projektet har man skapat en verksamhetsmodell för hur fjärrundervisning i det samiska språket och kulturen kan genomföras på riksnivå och hur det samiska material som finns på museer och bibliotek kan betjäna inläringen. Projektet har omfattat pilotering och utveckling av fjärrundervisningen i samarbete med olika utbildningsanordnare, universitet och kulturinrättningar. Inom projektet har dessutom personal utbildats i arbetsredskap som stöder fjärrundervisning, olika inlärningsmiljöer och deras pedagogik.

Undervisnings- och kulturministeriet har gett stöd både till Kolttakulttuurisäätiös (Skolttkulturstiftelsens) projekt att etablera ett centrum för skolttkulturen i Sevettijärvi i Enare och City Sámit ry:s utredning av en etablering av ett samiskt kulturcenter i Helsingfors.

Bestämmelserna om statsunderstöd till undervisning i det samiska språket som ges utanför sameområdet fastställs i undervisningsministeriets förordning om grunderna för statsunderstöd som beviljas för kompletterande undervisning i den grundläggande utbildningen och gymnasieutbildningen för elever med främmande språk, samiska och romani som modersmål (1777/2009).

Undervisning i det samiska språket som kompletterar den grundläggande utbildningen är utbildning enligt lagen om grundläggande utbildning, så bestämmelserna i lagen måste följas i denna undervisning. Enligt 4 § i lagen om grundläggande utbildning kan kommunen ordna de tjänster som avses i lagen själv eller i samråd med andra kommuner eller genom att skaffa tjänsterna av andra anordnare av grundläggande utbildning. Kommunen svarar för att de tjänster som den skaffar ordnas enligt lagen. Om undervisningstjänster skaffas, ska serviceproducenten ha rätt att ordna grundläggande utbildning.

Lagstiftningen hindrar inte att undervisningen utnyttjar fjärrförbindelser i den grundläggande utbildningen av läropliktiga. Tryggheten i inlärningsmiljön samt övervakningen och handledningen av eleverna sköts dock enligt samma principer som i övriga undervisningssituationer. Enligt grunderna för läroplanen för den grundläggande utbildningen ska en ansvarig lärare värna om undervisningsgruppens trygghet, säkerhet och välbefinnande samt trygga elevernas möjligheter till kommunikation som främjar lärande. Utbildningsanordnaren har det juridiska ansvaret.

Undervisnings- och kulturministeriet fortsätter samarbeta med Sametingets representanter för att utreda utmaningarna med undervisning som utnyttjar fjärrförbindelser och vilka utvecklingsmöjligheter som finns.

Helsingfors 8.12.2016

Undervisnings- och kulturminister Sanni Grahn-Laasonen